

В Стара Загора отбелязват 146 години от повторното Освобождение на града

Вторник, 9 Януари 2024

На 13 януари (събота) се навършват 146 години от повторното Освобождение на Стара Загора през Руско-турската война 1877 – 1878 г. Община Стара Загора и Старозагорска света митрополия отбелязват славната дата в историята на града с отслужване на панихида от Негово Високопреосвещенство Старозагорски митрополит Киприан и духовниците на Стара Загора в Енорийски храм „Света Троица“ от 11.00 часа. По този начин ще бъде почетена паметта на загиналите при превземането, опожаряването и освобождението на Стара Загора български опълченци, руски воители и мирни граждани.

Във връзка с годишнината, Регионален исторически музей Стара Загора организира няколко инициативи. На 12 януари, от 14:00 ч. в РИМ – Стара Загора, ще се състои Детско художествено ателие за оцветяване на опълченци и бойни знамена. За участие се изисква предварително записване на тел. 042/919-214.

В същия ден, но от 15.00 часа, в музея ще се проведе образователна лекция с презентация на тема „Повторното Освобождение на Стара Загора през Руско-турската война“. Гости ще бъдат възпитаници на СУ „Васил Левски“ и V ОУ „Митю Станев“. Същото събитие ще се състои и на 13 януари (събота) от 14.00 часа.

На 22 юли 1877 г. град Стара Загора е освободен от Девети Кавказки драгунски полк, под командването на херцог Лайхтенбергски. Българските опълченци и руските войски с генералите Гурко и Столетов са тържествено посрещнати в Стара Загора на 23 юли 1877 г. На следващия ден е избрана привременна комисия с председател учителят - поет и общественик П. Р. Славейков.

Радостта не трае дълго. Сюлейман паша отдава голямо значение на стратегическото положение на Стара Загора и насочва 40-хилядния си корпус да превземе града. Решителната битка между двете войски е на 31 юли 1877 г. В боевете при Стара Загора получават бойното си кръщение Самарското знаме и Българското опълчение. Геройски загина и командирът на Трета опълченска дружина подп. Калитин. След продължителен бой войските на предния отряд на генерал Гурко се оттеглят, за да

защитават прохода Шипка. Част от населението на града, заедно с придошлите от селата също се изтегля, следвайки армията. Хората, които не успяват да го направят са зверски избити. Градът е превзет, опожарен и сринат до основи от османците. В четирите църкви на града са избити хиляди души мирно население. Много млади жени и деца са отвлечени в робство.

По различни сведения загиват около 14 500 българи от града и селата. Не са пощадени дори и тези, които търсят спасение в православните храмове. Освирепели от твърдата съпротива, турците извършват нечувани кланета и опожаряват Ески Загра. Цели пет месеца градът остава в тяхно владение. През това време пожарищата продължават да тлеят, а навсякъде има камари от трупове. Властите безуспешно се опитват да ги погребат. Мъченически загиналите старозагорци и жители на околните села, които са потърсили спасение в града, така и не са погребани и костите им белеят по улиците.

Въпреки тежката зима на 1877 г. русите атакуват и на 10 декември пада обсаденият Плевен. Руските войски, проявявайки героизъм и себеотрицание преминават успешно старопланинските проходи. В началото на януари 1878 г. под командването на генералите Ф. Радецки, Н. Святополк - Мирски и М. Скобелев русите разбиват лагера на турските войски при Шипка-Шейново. Войските преминават бързо през подбалканското поле, като се сражават с остатъците на османската армия.

На 13 януари 1878 г. те повторно освобождават Стара Загора. Този път няма тържествено посрещане на освободителите от страна на населението. Единственият човек, който ги посреща е българката Неда Черковина, която успява да оцелее в петмесечния ад. За нейните страдания пише възрожденецът Г. Димитров в книгата си „Страданията на българите и Освобождението на България през 1877-78 год.“

Започва бавното и мъчително възстановяване на града от руините, за да достигне до нас, съвременниците в днешния си вид.

Източник: Регионален исторически музей Стара Загора